

Kinnitatud direktori kk. Nr119,30.08.2012

**Hariduslike erivajadustega õpilaste töö korraldamine Tallinna 53.
Keskkoolis alates 2012/2013 õppeaastast**

**Tallinn
August 2012**

Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse §37, 46, 47 kinnitati direktori käskkirjaga 2012.aasta augustis Tallinna 53. Keskkoolis 6-liikmeline töögrupp (kooli direktor, algklasside juhendaja-metoodik, sotsiaaltöötaja, psühholoog, logopeed, medõde), kes töötab välja vastavalt meie kooli vajadustele haridusliku erivajadustega õpilase tugisüsteemi loomiseks.

2012/13 õppeaasta alguses kinnitati Tallinna 53. Keskkooli psühholoog Jelena Petrenko kooli Hariduslike erivajadusega õpilase õppe koordineerijaks (edaspidi HEVko), kelle ülesanneteks ja pädevusteks määrati:

- kaardistada koostöös tugisüsteemi spetsialistide ja aineõpetajate või klassijuhatajatega kooli hariduslike erivajadustega õpilased;
- tagada koos psühholoogiga iga õppeaasta alguses ja jooksvalt vastavalt nõuetele EHIS-e registri täitmine hariduslike erivajadustega õpilaste osas;
- vastavalt erivajadusele määrata koostöös tugisüsteemi spetsialistidega erivajadustega õpilastele sobiv õpiabivorm;
- koordineerida tugisüsteemi koostööd koolis ja väljaspool kooli;
- teha ettepanekuid erivajadustega õpilastele esindaja määramiseks nõustamiskomisjoni;
- jälgida õpiabi tõhusust;
- vajadusel kutsuda kokku tugisüsteemi töögrupp;
- nõustada lapsevanemaid;
- teha ettepanekuid juhtkonnale tugisüsteemi töö parendamiseks;
- vastutada tugisüsteemi tööplaani ja dokumentatsiooni täitmise eest;
- hoida end kursis hariduslike erivajaduste alase seadusandlusega.

HEVko koordinaator koostöös töögrupiga töötasid välja Tallinna 53 Keskkooli haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise korra, mis määratleb tegevuse haridusliku erivajaduse, võimalike tuvastatud probleemide väljaselgitamiseks, kaardistamiseks, õppe korraldamiseks, toetavate meetmete rakendamiseks. Samas on välja töötatud ka Andeka/võimeka õpilasega tegelemise kord.

Nimetatud korras on välja toodud ka tugispetsialistide, klassijuhatajate, aineõpetajate Ülesanded ja pädevused

Korra juurde kuuluvad ka mitmed lisad:

- õpilase individuaalsuse kaart
- õpileping
- individuaalne õppekava

Tallinna 53. Keskkooli töö hariduslike erivajadustega õpilastega vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse uutele nõudmistele toimib edukalt juba teist õppeaastat

Tallinna 53. Keskkooli haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord 53 Keskkooli on koostatud ja vastab Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele § 37,46, 47

1. Haridusliku erivajaduse määratlemine

1.1 Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

1.2 Õpilase andekust käsitletakse käesoleva seaduse tähenduses haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

2. Haridusliku erivajaduse väljaselgitamine

Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks tuleb koolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajaduse korral diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

2.1 Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid.

2.2 Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse ka litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

2.3 Võimalikud tuvastatud probleemid

2.3.1 Vaimse arengu probleemid: õpiraskused; halb mälu; tähelepanu häired; raskusi õppematerjali omandamisel jne;

2.3.2 Käitumisprobleemid: halb õppeedukus; jäme korrarikkumine; valelikkus; antisotsiaalne käitumine (agressiivsus, vargus, vandalism) jne;

2.3.3 Emotsionaalsed ja isiklikud probleemid: depressiivne meeleolu; ärrituvus; sagedased meeleolu muutused; hirmud; tahte jõuetus; sihikindluse puudumine jne;

2.3.4 Suhtlemisprobleemid: kinnisus; võimete puudumine liidriks saamisel; suurenenud solvumistunne; võimetus „enese eest seista“ jne;

2.3.5 Neuroloogilised probleemid: tõmblemine (lihaste kokkutõmbed); liigutused mis rahustavad last (keerutab juukseid sõrmega, teeb liigutusi sõrmedega, kiikub toolil, jne.); enurees (öine ja päevane uriini pidamatus); suurenenud väsimus; unehäired; peavalu jne.

Lisa 1 Andeka/võimeka õpilasega tegelemise kord Tallinna 53. Keskkoolis.

3. Kaardistamine

3.1 Haridusliku erivajadusega õpilase – nii andeka õpilase kui õpiraskuste, terviseseisundi, puue, käitumis- ja tundeeluhäirete või kooli õppekeele ebapiisava valdamise tõttu täiendavat tähelepanu vajava õpilase kohta avatakse vaatluskaart-

Vaatluskaardi avab isiklike tähelepanekute alusel või aineõpetajate soovitusel klassijuhataja- Vaatluskaardi avamine kooskõlastatakse lapsevanemaga ja õppealajuhatajaga (koordinaator).

3.2 Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitud õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitud, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitud õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

Lisa 2 Vaatluskaardi (ÕIK) täitmise kord

4. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamine

4.1 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis.

4.2 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas.

4.3 Direktor määrab isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel (edaspidi *haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija*).

5. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatavad õppimist toetavad meetmed

5.1 HEV õpilase rakendatavad meetmed:

5.1.1 Tugispetsialisti teenus (õpiabi õpetaja, logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog);

5.1.2 Individuaalse õppekava rakendamine;

5.1.3 Õpiabirühma suunamine – täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde õpilasele, kellel on pidev mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel mahajäämus kodutööde tegemata jätmise tõtu;

5.1.4 konsultatsioonitunnis osalema suunamine – täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde õpilasele, kellel tekkib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel;

5.1.5 konsultatsioonitunnis osalema suunamine - täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde andekale õpilasele tema võimete ja annete arendamiseks (õpilasvõistlustel ja konkurssidel osalemise ettevalmistamine).

Lisa 3 Haridusliku erivajadusega õpilase õpiabirühma vastuvõtmine ja õppekorraldus

Lisa 4 Pikapäevarühma töökorraldus

Haridusliku erivajadusega õpilasele saab rakendada õpiabi meetmeid ainult lapsevanema kirjalikul nõusolekul

5.2 Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamine:

5.2.1 Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

5.2.2 Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas (vajadusel iga õppeveerandi lõppus) õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel, mis fikseeritakse vaatluskaardil.

5.2.3 Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

6. Tugisüsteemi spetsialistid koolis

Õpilasele tagatakse vähemalt eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi *tugispetsialistid*) teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor. (§37 lg2)

6.1 Klassi – ja aineõpetajad:

Vastavalt PGS §37 lg 1 jälgivad klassijuhatajad ja aineõpetajad õpilase arengut ja toimetulekut koolis.

Õpilase probleemide esmane märkaja on õpetaja.

Õpetaja kasutab tundides erivajadusega õpilase abistamiseks vajalikke võtteid: õpilase eripärast tulenev lähenemine, individuaalne juhendamine ja sobiva õppevara kasutamine.

Väljaspool tundi lisanduvad vajadusel konsultatsioonitunnid ja töö pikapäevavarühmas.

Õpetaja analüüsib õpilasele osutatud õpiabi ning annab hinnangu valitud meetodite tulemuslikkusele.

Klassiõpetaja/klassijuhataja suhtleb perega, andes teada probleemsest valdkonnast ja kasutuselevõetud tugimeetmetest.

Raskuste püsimisel konsulteerib klassijuhataja/klassiõpetaja või aineõpetaja tugisüsteemide spetsialistidega, et kohaldada tõhusamat õpiabi tunnis või tunniväliselt. Vajadusel teeb ettepaneku õpiabirühma suunamiseks.

KOOLIS TÖÖTAVAD TUGISPETSIALISTID

6.2 Tugitegevuse koordinaator (tugikeskuse juhataja)

* kaardistab koostöös tugisüsteemi spetsialistide ja aineõpetaja või klassijuhatajaga kooli haridusliku erivajadusega õpilased;

* tagab koos psühholoogiga iga õppeaasta alguses ja jooksva EHIS-e registri nõuetele vastava täitmise haridusliku erivajaduse osas;

* vastavalt erivajadusele määrab koostöös tugisüsteemi spetsialistidega õpilasele sobiva õpiabivormi;

* koordineerib tugisüsteemi koostööd koolis ja väljaspool kooli;

* teeb ettepaneku õpilase esindaja määramiseks nõustamiskomisjoni;

* jälgib õpiabi tõhusust;

* vajadusel kutsub kokku tugisüsteemi töögrupi;

* nõustab lapsevanemaid;

* teeb ettepanekuid juhtkonnale tugisüsteemide töö parendamiseks;

* vastutab tugisüsteemi tööplaani ja dokumentatsiooni täitmise eest;

* hoiab end kursis haridusliku erivajaduse alase seadusandlusega.

6.3 Sotsiaalpedagoog:

Kõikidele HEV õpilastele võimaldatakse sotsiaalpedagoogi abi. Sotsiaalpedagoog osaleb HEV õpilaste väljaselgitamisel, tegeleb nende peredega, abistab õpilasi isiklike ja sotsiaalsete

probleemide lahendamisel ja jälgib koolikohustuse täitmist. Sotsiaalpedagoog osutab abi HEV õpilaste klassikollektiiviga kohanemisel, teeb preventatiivset tööd koolikiusamise valdkonnas ja abistab konfliktsituatsioonide väljaselgitamisel ja lahendamisel. Vajadusel esindab sotsiaalpedagoog HEV õpilasi väljaspool kooli.

6.4 Psühholoog:

Psühholoog nõustab ja abistab klassijuhatajaid õpilase HEV küsimustes ja õpilase individuaalsuse väljaselgitamisel. Vastavalt vajadusele osaleb psühholoog HEV-alastes vestlusringides ja nõustab lapsevanemaid kooliküpsuse ning HEV küsimustes. Vajadusel esindab psühholoog HEV õpilasi väljaspool kooli. Psühholoog vastutab HEV õpilasi puudutavate konsultatiivsete otsuste säilitamise ja juhtkonnale tugisüsteemide määramiseks vajaliku teabe edastamise eest.

6.5 Logopeed

Logopeed toetab õpilase arengut, aidates kaasa kõne nende valdkondade arengule, mis on vajalikud õppekava omandamiseks. Logopeed osaleb erivajaduste väljaselgitamisel, logopeedilise abi planeerimisel ning korraldamisel. Teeb koostööd kooli juhtkonna, õpetajate, lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, et leida parimad võimalused lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilaste õpetamiseks. Vajadusel teeb ettepaneku individuaalse õppekava rakendamiseks (sealhulgas diferentseeritud hindamiseks keeltes). Õppeaasta esimese kolme nädala jooksul selgitab logopeed välja kõneravi vajavad põhikooliosa õpilased. Erilise tähelepanu all on esimese klassi õpilaste õpiabi vajaduste väljaselgitamine. Töötab 1. -3. klassi õpilastega nõustamisrühmades või individuaalselt.

6.6 Kooliõde

Kooliõde nõustab õpetajaid ja tugisüsteemi liikmeid õpilaste terviseprobleemide küsimustes. Vajadusel osaleb kooliõde tugisüsteemi koosolekutel.

6.7 KOKKUVÕTETE TEGEMINE ÕPIABI TÕHUSUSEST

Õpiabi ja teiste meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas ÕIK-1 õpilase arengut, toimetulekut ja soovitusi. Kõik sissekanded fikseeritakse kuupäevaliselt. Perioodi lõpul ühisel töökoosolekul hindavad HEV koordineerija, õpetajad ja tugispetsialistid meetmete tõhusust või järgnevate meetmete rakendamist. Kokkuvõtte fikseeritakse ÕIK-1.

Andeka/võimeka õpilasega tegelemise kord Tallinna 53. Keskkoolis

1. Õpilase arengu toetamise alused:

1.1 Vastavalt PGS § 37 lg 1 jälgivad klassijuhataja ja aineõpetajad õpilase arengut ja toimetulekut koolis. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgivad klassijuhataja, aineõpetajad koostöös psühholoogiga välja õpilase individuaalsed õpivajadused, HEV koordinaatori abiga valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajaduse korral diferentseeritud õpet.

1.2 Vastavalt PGS § 48 lg 2-6 rakendatakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu toetamiseks järgmisi meetmeid:

1.2.1 Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

1.2.2 Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

1.2.3 Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt 1 kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel.

1.2.4 Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV õpilase õppe koordineerija (HEV koordinaator) koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

1.2.5 Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse vaatluskaardil.

2. Õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

2.1. I kooliastmes andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

2.1.1 1. klassi tuleva lapse eelduste kaardistamisega tegelevad õppealajuhataja ja tulevane klassijuhataja, info Koolivalmiduse kaardilt, lapsevanema ja eelkooli õpetaja tähelepanekutest;

2.1.2 2.-3. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad, ringijuhid;

2.1.3 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja, aineõpetajate ja ringijuhtide poolt: lisäülesanded tunnis, huviringides osalemine, koolisisesed aine- ja õpioskuste võistlused/konkursid, esinemine kooli üritustel;

2.1.4 Klassijuhataja ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele;

2.1.5 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEV koordinaatori, avatakse vaatluskaart ja vajadusel suunatakse erispetsialisti juurde;

2.1.6 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.1.3 ja 2.1.4 sätetstatule;

2.1.7 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, IÕK rakendamise eest vastutab HEV koordinaator. või kooli direktori poolt määratud isik.

2.2. II-III kooliastmes andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

- 2.2.1 4. ja 7. klassi tuleva õpilase eelduste kaardistamisega tegeleb klassijuhataja, info algklasside klassijuhatajalt ja aineõpetajatelt ning lapselt ja lapsevanemalt (arenguvestlus);
- 2.2.2 4.-9. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad, ringijuhid;
- 2.2.3 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja, aineõpetajate ringijuhide ja huvijuhi poolt: lisaülesanded tunnis, huviringides osalemine, koolisesed ja piirkondlikud aine- ja õpioskuste võistlused/konkursid, esinemine kooli üritustel; osalemine Õpilasesinduse töös ja kooli ürituste korraldamises;
- 2.2.4 Klassijuhataja, aineõpetajate ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele.
- 2.2.5 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEV koordinaatori, avatakse vaatluskaart ja vajadusel suunatakse erispetsialisti juurde;
- 2.2.6 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.2.3 ja 2.2.4 sätetstatule;
- 2.2.7 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, IÕK rakendamise eest vastutab HEV koordinaator.
- 2.2.8 HEV andeka toimetulekut võimaliku alasoorituse vältimiseks jälgivad klassijuhataja ja HEV koordinaator.
- 2.3. Gümnaasiumis andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:
- 2.3.1 10. klassi tuleva õpilase eelduste kaardistamisega tegeleb klassijuhataja, info põhikooli klassijuhatajalt ja aineõpetajatelt, õpilaselt 10.klassi astuja tutvumisvestlusel.
- 2.3.2 11.-12. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad;
- 2.3.3 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja, aineõpetajate, ringijuhide ja huvijuhi poolt: lisaülesanded tunnis, huviringides osalemine, koolisesed ja piirkondlikud aine- ja õpioskuste võistlused/konkursid, esinemine kooli üritustel; osalemine Õpilasesinduse töös ja kooli ürituste korraldamises;
- 2.3.4 Klassijuhataja, aineõpetajate ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele.
- 2.3.5 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEV koordinaatori, avatakse vaatluskaart ja vajadusel suunatakse erispetsialisti juurde;
- 2.3.6 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.3.3 ja 2.3.4 sätetstatule;
- 2.3.7 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, IÕK rakendamise eest vastutab HEV koordinaator.
- 2.3.8 HEV andeka toimetulekut võimaliku alasoorituse vältimiseks jälgivad klassijuhataja ja HEV koordinaator.

Vaatluskaardi (ÕIK) täitmise kord

1. Haridusliku erivajadusega õpilase – nii andeka õpilase kui õpiraskuste, tervises seisundi, puude, käitumis- ja tundeeluhäirete või kooli õppekeele ebapiisava valdamise tõttu täiendavat tähelepanu vajava õpilase kohta avatakse vaatluskaart.
2. Vaatluskaardi vormiks Tallinna 53. Keskkoolis on võetud Tallinna Haridusameti poolt välja töötatud Õpilase individuaalse kaart.
3. Vaatluskaardi avab HEVKO, I tasandi täidab klassijuhataja isiklike tähelepanekute alusel, aineõpetajate või tugispetsialistide soovitusel, lapsevanema kirjalikul nõusolekul.
4. Vaatluskaardi II tasandi täidavad aineõpetajad ja kooli tugispetsialistid kooskõlastatult lapsevanemaga.
5. Vajadusel soovitatakse lapsevanemal pöörduda eriala spetsialiste poole väljaspool kooli või Tallinna Haridusameti nõustamiskomisjoni.

LISA 3: Haridusliku erivajadusega õpilase õpiabirühma vastuvõtmine ja õppekorraldus

1. Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.
2. Õpiabirühma nimekirja kinnitab direktor, eelduseks on lapsevanema nõusolek. Nimekirjad uuendatakse kaks korda õppeaastas.
3. Õpiabirühma tunnid toimuvad vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.
4. Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi klassiõpetaja või aineõpetaja töökavast.
5. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:
 - 1) korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;
 - 2) arendatakse kognitiivseid oskusi;
 - 3) kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.
6. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest täituvusega maksimaalselt 6 õpilast

LISA 4: Pikapäevarühma töökorraldus

- 1) Kehtestatakse Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahvi 15 lõike 5 alusel. Pikapäevarühma kasvataja planeerib pikapäevarühma töö õppeaastaks ja tagab pikapäevarühma päevakava täitmise. Pikapäevarühma kasvatus töö arvestust peab kasvataja Kasvatusrühma päevikus .
- 2) Pikapäevarühma päevakava kinnitab kooli direktori asetäitja õppe- ja kasvatus töö alal, määrates seal aja koduste õpiülesannete täitmiseks, puhkuseks vabas õhus ja huvialategevuseks.

3) Pikapäevarühma töö planeerimisel ja korraldamisel juhindub kasvataja kooli õppe-ja kasvatustegevuse üldistest eesmärkidest, pikapäevarühma õpilaste vanuselistest ja individuaalsetest iseärasustest, nende kodustest tingimustest ning lastevanemate(eestkostjate) ja õpilaste põhjendatud soovide, samuti.

4) Pikapäevarühma õpilased võivad pikapäevarühmast lahkuda kasvataja teadmisel ja loal, kui on eelnev kokkulepe lapsevanemaga (eestkostjaga).

5) Pikapäevarühma on avatud E – R kella 13.00 – 17.30

ÕIK I tasand

ÕPILASE INDIVIDUAALSUSE KAART
Tallinna 53. Keskkool

I TASAND

ÜLDANDMED ÕPILASE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg:

Klass:

Kodune keel(ed):

Kaardi avamise aeg:

ÕPILUGU

Koolivalmidus (õpilase koolivalmiduskaart) ja õpilase liikumine ühest haridusasutusest teise

ÕPILASE INDIVIDUAALSUSE MÄRKAMINE JA ESMANE TOETAMINE

1. Õpilase huvid ja motivatsioon

Õpihuvi ja lemmikõppeained/ -tegevused, suhtumine õppetegevusse ja töösse jne

Õpilase õpimotivatsioon ja suutlikkus: huvi tegutsemiseks ja õppimiseks, tühimuse tekkimine, õpitava seostamine tavaeluga, õpetaja abi vastuvõtmine. Välise (kiitmine ja karistamine) ning sisemise (huvi ja tahe tegutsemiseks) motivatsiooni loomine ja hoidmine; õpilasele võimetekohaste valikute andmise ja otsuste langetamise tulemused.

2. Sotsiaalsed oskused

Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega

3. Tunnetustegevus

Tähelepanu, taju, mälu ja mõtlemise iseärasused.

Oluliste ja ebaoluliste seoste ja seaduspärasuste eristamine, tähelepanu fokuseerimine. Õpitava meeldejäätmine, õpitu meenutamine ja kasutamine.

4. Õpioskused ja ettepanekud aineõpetajalt

Õpikeskkonna ja tegevuse organiseerimine ja planeerimine. Töövõime, selle kõikumine. Ülesannete täitmine: kas püüab ülesandest esmalt aru saada, hakkab ülesannet kohe täitma, katkestab kiiresti oma tegevuse, täidab ainult tuttavaid ülesandeid.

Õpitava vastuvõtmine ja kodeerimine: kuidas täidab valdavalt ülesandeid – kas koostegEVuses õpetajaga, matkimise teel (pärast ettenäitamist), näidise (algoritmi) alusel, suulise juhise või kirjaliku juhise järgi? Kodutööde täitmine.

Kas suudab kommenteerida oma vahetut tegevust, suudab kirjeldada sooritatud ülesande täitmist või suudab sõnastada oma tegevuskava

5. Enesetunnetus ja eneseteadvus

Oma tegevuste ja teadmiste (sh õpitu) teadvustamine. Suhtumine õppetöös ilmnevatesse raskustesse: kas tunnetab raskusi õppetöös, püüab neid iseseisvalt ületada, pöördub abi saamiseks õpetaja poole, oskab kasutada

osutatud abi ja abivahendeid, loobub ülesande täitmisest raskuse ilmnemisel või täidab ülesanded stereotüüpselt. Kuidas põhjendab enda käitumist ja tulemusi?

6. Emotsionaalne seisund ja käitumine koolis

Õpilase individuaalne ärevuse tase: liiga rahulik, rahulik, ärev. Kõrge ärevustasemega kaasnevate probleemide ilmumine: tunnetuslikud - tähelepanu keskendumisprobleemid; käitumuslikud - rahutus, motoorsed liigutused, ärevusttekitavate situatsioonide (kontrolltööd, kooli tulek jne) vältimine; füsioloogilised – kõhu-, peavalud, higistamine, punastamine, südameklõppimine jne esinemine.

KOKKUVÕTE ÕPITEGEVUSEST JA KÄITUMISEST

Lapse tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed

7. Käitumise tugikava rakendamine

Otsus/koordinaatori ettepanek

.....

.....

.....

.....

ÕIK Õpileping

ÕIK/ Õpileping 20....

..... Keskkool

Õpilase nimi:

klass:

PEDAGOOGILISED SOOVITUSED

Õpiabi tunnid ja tunniplaan (näidis)
 Ainekonsultatsioonid
 Pikapäevarühm
 Koduõpe
 Ainealane õpiabi:
 Matemaatika: neljapäev, 2. tund (õp)
 Eesti keel: kolmapäev, 3. tund (õp)
 Käitumise tugikava (psühholoog, sotsiaalpedagoog)
 Õpiabirühm taju, tähelepanu, mõtlemise arendamiseks (algklassides)
 Logopeediline abi (rühmatund)
 Logopeediline abi (ind. tund või häälikuseade)

Näiteks:
 Laps vajab lisaabi.....
 Olen nõus, et minu lapsele on määratud õpiabi tunnid
 (soovitav, et langeks kokku pedagoogiliste soovitustega)

Õpilase arvamus oma õppimisest ja toimetulekust

Täidetakse vajadusel täiskasvanu abiga

Kokkulepe õpetaja, lapse ja lapsevanema vahel

Vanema nõusolek kaardi(ÕIK) avamiseks.
 Individuaalne õppekava (hindamine, muudatused õpitava mahus, ajas) ja muud individuaalsed kokkulepped olenevalt olukorrast/vajadustest

Kuupäev

Klassijuhataja allkiri

Lapsevanema allkiri

3. Psühholoogilise uuringu tulemused ja soovitused (koostöös psühholoogiga)

Valdkonnad	Lapse tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed, soovitused
Tunnetusprotsessid ja võimed		
Õpioskused		
Sotsiaalsed oskused		
Enesekohased oskused		
Käitumine ja emotsionaalne seisund		

4. Teiste spetsialistide arvamused ja soovitused

eripedagoog
õpiabirühma õpetaja
sotsiaalpedagoog jt.

5. Rakendatud tugiteenuste tulemuslikkus

Tugiteenuse osutaja	Tugiteenus/hinnang	Soovitused

6. Lapsevanema arvamus

7. Kokkuvõte ja soovitused täiendavateks uuringuteks

Õppenõukogu otsus.....

Kuupäev

Koordinaator

Lapsevanem

Individuaalne õppekava konkreetses aines

Individuaalne õppekava

Tallinna 53. Keskkool

Aine:

Õpilase nimi:

Klass:

Periood:

Õppeaasta:

Õpetaja:

Tundide arv	Kuu päev	Teema, alateema	Põhimõisted	Kasutatud meetodid	Oodatavad õpitulemused	Hindamine	Integratsioon ja läbivad teemad

Teabe kogumine probleemkäitumisega õpilase kohta
(märkida probleemsed valdkonnad)

Õpilase ees ja perekonnanimi:

Klass:

1. Käitumuslikud probleemid:

☐	Ülemäärane pikatoimelisus
☐	Põhjuseta puudumised
☐	Tundide segamine
☐	Motoorne rahutus
☐	Kaasõpilaste ahistamine
☐	Lugupidamatu eakaaslaste suhtes
☐	Lugupidamatu täiskasvanute suhtes
☐	Keeldub reegleid täitmast
☐	Ebaviisakas kõnekasutus
☐	Füüsilised ähvardused
☐	Väljapressimine
☐	

☐	Keeldub tööd tegemast
☐	Kampadesse kuulumine
☐	Vandalism
☐	Žestikuleerimine
☐	Kärrikas vahetundidel
☐	Valetamine
☐	Suitsetamine
☐	Jõhkutsemine, füüsiline vägivald
☐	Võimalik alkoholi tarvitamine
☐	Võimalik narkootikumide tarvitamine
☐	Hulkumine tundide ajal koolimajas
☐	

2. Raskused sotsiaalsetes oskustes:

☐	Tühine lobisemine
☐	Madal enesehinnang
☐	Oskamatus suhete loomisel
☐	Sõprade puudumine
☐	Nooremate sõprade otsimine
☐	Oskamatus ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumisel
☐	Trotslikkus
☐	Sõprade kiire vahetumine
☐	Huumori mõistmatus
☐	Ebaküpsus
☐	Ülereageerimine
☐	Tuju kõikumised
☐	Oskamatus teha koostööd
☐	Kiitusest sõltumine
☐	Kaaslaste pidev süüdistamine
☐	Kodutööd pidevalt tegemata
☐	Madal pingetaluvus
☐	

☐	Kaotamisel ärritumine
☐	Oskamatus jagada asju
☐	Liigne tähelepanuvajadus
☐	Oskamatus jagada tundeid
☐	Oskamatus kuulata, vahelesegamine
☐	Tõrjutus
☐	Pahatahtlikkus kaasõpilaste suhtes
☐	Teemast kõrvalekalduimine
☐	Empaatiavõime puudumine
☐	Madal pingetaluvus
☐	Asjade lõhkumine vihahoos
☐	Vihahoos pidurdamatu
☐	Kaklustesse sattumine
☐	Miimika ja žestide mõistmatus
☐	Oskamatus vabandada
☐	Süüdimatus
☐	Töövahendid sageli puudu/ katki
☐	

3. Positiivsed oskused/tegevused:

.....

4. Õpilase huvid/vajadused:

.....

Täitja:

Kuupäev

Õpilase seletuskiri
ÕPILASE SELETUSKIRI
..... Keskkool

Nimi: _____ Klass _____

Juhtumi analüüs

Mis juhtus? _____

Kus juhtus? _____

Millal juhtus? _____

1) Palun kirjelda juhtunud olukorda või probleemi oma seisukohast.

2) Millised sündmused viisid probleemi tekkimiseni? Milline oli sinu osa tekkinud olukorras?

3) Kes veel oli asjaga seotud? Kas tunnistajaid oli? Palun nimeta nende nimed ja kirjelda, mida nad tegid.

4) Kuidas sa saaksid probleemi lahendada?

5) Kuidas sa kavatsed edaspidi käituda, et probleem ei korduks.

Kuupäev: _____

Kokkuvõtte koostamine HEV õpilase õppetegevusest

Soovitused kokkuvõtte koostamiseks õpitulemustest ja toimetulekust koolis

Kokkuvõtte koostamisel tuleks mõelda läbi, millisele asutusele dokument läheb. Sellest lähtuvalt valitakse rõhuasetused ja kasutatavad terminid. Võimalusel kasutada kokkuvõtte koostamisel ÕIK (õpilase individuaalsuse kaardi) materjale.

Kokkuvõtte peaks kajastama õpilase kõiki arengu aspekte:

1. Üldandmed ja teadaolev eelnev areng.
2. Sotsiaalsed oskused
3. Emotsionaalne seisund ja käitumine
4. Suhtlemine ja kõne (logopeedi abiga)
5. Tunnetustegevus (psühholoogi abiga)

nägemis-kuulmistaju diferentseeritus; tähelepanu püsivus, jaotuvus, ümberlülitumisvõime; lühi- ja pikaajaline mälu, mõtlemisoperatsioonid (analüüs-süntees, võrdlemine, üldistamine, järjestamine, rühmitamine jne).

6. Üldorienteeritus, õpioskused. Õpitegevuse kirjeldus .
7. Huvid, motivatsioon, eakohased teadmised, seoste loomine, õpitud teadmiste-oskuste kasutamine. Millist abi vastu võtab?
8. Senise arendustegevuse mõju.
9. Arengu tugevad ja nõrgad valdkonnad.
10. Tugevate valdkondade rõhutamine.
11. Soovitused edaspidiseks